

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

★ Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ★

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 960 Lej

Fél évre ... .. 480 Lej

Negyed évre ... .. 240 Lej

Havonta ... .. 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 baniva több

El a kufárokkal!

A szépművészeti miniszterium döntése tizenkilenc pályázót talált érdemesnek arra, hogy magyar szintársulatokat szervezzen Erdélyben. Eddig nyolc magyar szinigazgató küzdött, a léttel, a reájuk is kiható rossz gazdasági viszonyokkal és a közönség közönyével. A harc csaknem mindenütt a szinigazgatók bukásával végződött: legtöbb helyen bejelentették a fizetésképtelenséget és a társulat tagjai kétségbeesett erkölcsi szaltomortállékkal mentették át az életüket egyik napról a másikra.

Ezen a szomorú harctéren, ahol a meglevő nyolc szintársulat legtöbbje elvérzett, a következő szezonban tizenkilenc koncesszionált szinigazgató veszi fel újból a kilátástalan harcot. Azon a terepen, ahol nyolc társulat sem tudott megélni, most tizenkilenc akar elhelyezkedni. Hová fog ez vezetni? — kérdi önkénytelenül is a csunya küzdelem zajára felriadt magyar lelkiismeret. A felelet — sajnos — könnyű és kézenfekvő: tizenkilenc társulatnak a létét, való vad tülekedése szinte matematikai pontossággal a nirvánába, a megsemmisülésbe viszi az amugy is leromlott erdélyi magyar szinikulturát.

Nem hisszük, nem akarjuk hinni, hogy a szépművészeti miniszter tendenciózus programmszerűséggel járt el akkor, amikor csaknem minden jelentkezőnek szinjátszási engedélyt adott. Üzleti szempontból véve is a dolgokat, a patikajog, vagy trafikengedély is csak úgy nyer értéket, ha a kiadott engedélyek száma bizonyos korlátok között mozog. Ha korlátlanul és fünek-fának osztogatnák a patika- vagy trafik-koncessziókat, azok természetesen elérteknének. Így vesztették el értéküket ezidén a szinjátszási engedélyek is, amelyeket minden jelentkező megkapott. A színház azonban nem százszázalékosan üzlet, ahhoz köze van az egyetemes emberi kulturának és igen nagy részben magyar ügy is. Nem különbözhet tehát, hogy a szinjátszási engedélyek mesterséges értéktelenedésével üzletes egyéni érdekek marakodási terrenumává degradálják az évszázados multtal bíró erdélyi magyar színházi kultúra csarnokait. Thália templomába pénzsóvár törtetők, éhes konclesők tolakodtak: hol van a Krisztus, aki korbácsával kiűzné onnan a kufárokat?

Tizenkilenc tagot neveztek ki Aradmegye tanácsába

A belügyminiszter leirata kiegészítette a megyei tanácsot. — Rövidesen megtörténik a hivatalos megalakulás.

(Saját tudósítónktól.) Junius negyediken folyt le az aradmegyei tanács választása, amelyen — mint ismeretes — a kormánypárt és a magyar párt együttes listája győzött s a választás eredményeként az alábbiak kerültek be Aradmegye tanácsába:

Goldis László kultuszminiszter, Iancu Cornel dr., Marza Simon, Stoinescu Sándor dr., Secula Axente, Müller Vendel dr., Takácsy Miklós, Janota József, Miclea Sever dr., Catana Aurel, Momák Döme dr., Corbu Miklós, Darányi János, Weissenburger Nándor, Memetea János, Sulaiu Aurel, Ardelean Cornel dr., Motorca Coriolan, Chirita Victor, Wiesenmayer Károly, Gaál Pál, Grozda Cornel, Manciu Aurel dr., Ghebeles Lázár, Marsieu Iustin dr., Adam Miklós, Pap Todor dr., Ursu János dr., Kramer István, Popovici Sever dr.

A tanácsi választás után bizonyos szélcsend állott be; Aradmegye népe várta a megyei tanács formaszertinti megalakulását. Ezt azonban késleltette az a körülmény, hogy a megyei tanács végeredményben még csonka volt, minthogy a harminc választott tanács tag mellől hiányoztak a hivatalbeli — kinevezett — tagok. Ma délelőtt aztán belügyminiszteri leirat érkezett a vármegyei prefekturára, amely közli, hogy Goga belügyminiszter tizenkilenc tagot nevezett ki Aradmegye tanácsába, akiknek névsora a következő:

Robu János dr. mint Aradváros polgármestere, Moldovan Silvius dr. és Barabás Béla dr. mint Aradváros tanácsának delegátusai, Moldovan József tanfelügyelő, Balteanu Constantin mint a legidősebb tanító, Teodorescu Constantin és Blaga Nestor, mint rangban legidősebb középiskolai tanárok, Moldovan Ion dr. és Babuta Teodor dr., mint rangban legidősebb megyei orvosok, illetve közegészségügyi miniszteri megbízottak, Popovici Dávid dr. főállatorvos, Hahn Alajos folyam-mérnökségi főnök és Muresan János városi főmérnök, mint a közmunkaügyi miniszterium rangban legidősebb delegátusai, Petrescu Illés pénzügyigazgató, Rotár Miksa mezőgazdasági tanácsos, Vatianu Traian esperes, mint a megyebeli többségi vallás delegáltja, Miclosi Emil dr. a mezőgazdasági kamara képviselője, Maurovitz Márton, a kereskedelmi és iparkamara küldötte, Avramescu Vazul dr. a kincstári javak ügyésze és Piso János főerdőtanácsos.

A hivatalbóli tagok kinevezésével immáron teljessé vált Aradmegye tanácsa s így most már semmi sem áll útjában annak, hogy Aradmegye tanácsa a tör-

vényes formák között megalakuljon s megkezdje a megye életét, illetőleg jelentős és fontos működését.

Októberben újra nemzetközi antiszemita-kongresszus lesz Budapesten.

(Bécs, július 29.) (Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Amint az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége beavatott helyről értesül, ez év októberében Budapesten megismétlik a tavalyi, nagy port felvert nemzetközi antiszemita kongresszust. A kongresszuson nagyjában ugyanazok

vesznek részt, mint tavaly, szóval Magyarországról Eckhardték, Ausztriából Schager báró és Richl dr. kampóskeresztesei, Romániából Zelea Codreanu, Cuza és néhány hiviük, rajtuk kívül szó van arról, hogy a bajor és porosz kampóskeresztesek, valamint ukránok és bolgárok is Budapestre utaznak a tanácskozásokra.

Poincaré megkezdte a takarékoskodást

Megszüntetett minisztériumok, elbocsátott tisztviselők. — Pénteken tárgyalják a pénzügyi javaslatokat

(Páris, július 29.) Poincaré a mai nappal ténylegesen megkezdte pénzügyi programjának keresztülvitelének. A pénzügyi bizottság ma délelőtt is folytatta vitáját Poincaré pénzügyi javaslatai fölött. A miniszterelnök a bizottság előtt ismertette javaslatait és végül is husz szavazattal a szocialisták 12 szavazata ellenében úgy határoztak, hogy a kamara megkezdje a javaslatok részletes vitáját. A bizottság ülése után Poincaré összehívta a nagybankok képviselőit is, hogy kifejtsék előtte a javaslatokra vonatkozó véleményüket. Poincaré az 1926. évre megállapított 2600 milliós póthitelt a következőképen osztotta fel: 650 millió a tisztviselői illetmények emelésére, 300 millió a szériai hadműveletek folytatására, 950 millió a Francia Bank törlesztésére, 400 millió a külföldi tartozásokra, 200 millió a törlesztési pénztárba való utalásra.

A kormány ma már megkezdte a takarékoskodás keresztülvitelét és megszüntették az aviatikai, a kereskedelmi, a tengerészeti és a felszabadított területek minisztériumait, illetőleg ezeket a közmunkaügyi minisztériumhoz csatolták. Poincaré mint pénzügyminiszter már számos tisztviselőt bocsájtott el a pénzügyminisztériumból. A pénzügyi javaslatok 4250 millió közvetett és 1926 millió egyenes adójövedelem többletet irányoznak elő. A pénzügyi javaslatokat a

kamara pénteki ülésén kezdi tárgyalni. Canevat radikális képviselő törvényjavaslatot nyújtott be, amely szerint a frankspekulánsok, vagy azok, akik tőkijükkel külföldre menekülnek és a devizákat az országból kivonják, egytől öt évig terjedő börtönnel sújthatók.

Meg fog drágulni tekintélyes mértékben a közlekedés is Franciaországban. Az államvasutak személy és árudíjszabását 11 és fél százalékkal emelik, az idegen autóknek pedig napi tíz frank autó adót kell fizetniük. Páris rendőrfőnöke ma magához kérte a sajtó képviselőt és arra kérte őket, hogy ne riasszák meg a külföldet az idegenellenes tüntetések híreivel s egyben kijelentette, hogy utasította közegeit az idegenellenes mozgalmak elfojtására.

Londoni jelentés szerint Poincarének az a terve, hogy csak a nyári szünet után terjeszti a kamara elé ratifikálás végett az angol-francia adósságegyezményt, kedve zőtlenül hatott. Londoni vélemény szerint a frank csak akkor stabilizálható, ha Franciaország a londoni és a washingtoni egyezményeket haladéktalanul ratifikálja. A Newyork Herald párisi kiadása közli, hogy Coolidge, az Egyesült Államok elnöke kábelsürgőnyt küldött Mellon pénzügyminiszternek, aki jelenleg Franciaországban van szabadságon és utasította, hogy szakítsa félbe pihenését, és lépjen érintkezésbe az európai pénzügyi tényezőkkel, hogy azoknak az államoknak a pénzügyi helyzetéről tájékozódjon, amelyek a világháboruban a legtöbb kárt szenvedték.

Öngyilkos lett egy bécsi bankárfiu

A 17 éves Reitzes báró meghalt, mert szerelmes volt.

(Bécs, július 29.) Klagenfurti jelentés szerint Maierniggben, a Wörthi-tó partján levő kis fürdőhelyen öngyilkos lett báró Reitzes Miksa, báró Reitzes János ismert osztrák nagyiparos és bankár tizenhét esztendő óta. Az öngyilkosságot az teszi érdekessé, hogy a tizenhét esztendő fiú szerelmi bánatában ment a halálba, mert egy nála tizenhárom esztendővel idősebb leányt szeretett és nem lehetett a felesége. A bécsi jegypályán ismerkedett meg a fiatal Reitzes báró Dachsiger klagenfurti nagykereskedő Mici nevű leányával. Ettől az időtől kezdve nagyon gyakran volt együtt a nálánál jóval idősebb, de feltűnően szép leánnyal, majd amikor néhány héttel ezelőtt szülei Karlsbadba utaztak, akkor annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a nyarat a Wörthi-tó mellett levő kis Maiernigg fürdőhelyen tölthesse, ami ellen a szülőknek nem is volt kifogásuk.

A fiatal báró nevelője kíséretében utazott el a Wörthi-tó mellett levő fürdőhelyre, amely mindössze néhány kilométernyire van Klagenfurtól. Természetesen nagyon gyakran látogatott be Klagenfurtba Reitzes Miksa, ahol minden idején Dachsigeréknél töltötte. A fiatal báró nevelője eleinte nem tulajdonított jelentőséget ennek a sűrű látogatásnak és ezért arról nem is tett jelentést a szülőknek. Egyszerre azonban a fiatal báró szüleinek levelet írt, amelyben az ő beleegyezését kérte, hogy Dachsiger Micit feleségül vehesse. Ezzel egyidőben meg is kérte a leány kezét, de bizony Dachsigeréknél is ellenállásra talált a még gyerek-számba menő ifjú kérelme, sőt a leány is — arra való hivatkozással, hogy nagyon nagy köztük a korkülönbség — kocsart adott. Közben megjött a szülők válasza is. Reitzes János báró is elutasító álláspontra helyezkedett. Mindez nagyon elkésértette a szerelmes fiatalembert, akit szülei közben Bécsbe vittek, hogy fiatalos szenvedélyéből kigyógyuljon. Nem így történt. Bécsi tartózkodása nem hozott nyugalmat számára és rövidesen titokban visszatért Maierniggbe, ahol az egyik ottani penzióban agyonlőtte magát. A szülők a fia szökésének hírére azonnal visszaindultak Karlsbadból és épen a bécsi pályaudvaron voltak, hogy a fiatal Reitzes bárót felkeressék Maierniggben, amikor megkapták a szomorú hírt, hogy már csak a fiuk temetésére mehetnek, mert báró Reitzes Miksa már halott. Klagenfurtban is hamarosan elterjedt a maierniggi öngyilkosság híre s városzerte ószinte részvéttel emlegetik a fiatalos szerelmes tragikus sorsú áldozatát.

A szerencsétlen fiatal báró mindössze tizenhét évet és három hónapot számlált. Otthon gyerekek tartották és baráti körben sem látták benne a férfit, mindenki csak Maxinak nevezte. Nagyon kedves, csinos, jól fejlett ifjú volt, akit mindenütt szerettek, nem apja vagyona és társadalmi állása, hanem saját személyének megnyerő tulajdonságai miatt. Előbb

a Schotten-gimnázium növendéke volt, majd átlépett a reáliskolába és három esztendő óta egy fiatal, kipróbált pedagógus volt a házitáncosja, akihez szoros baráti kötelékek fűzték. A jövő esztendőben kellett volna az érettségi vizsgát letennie. Szellemi téren túlháladta a korabeli átlagos tudású társait és szerényebb sorsú szülői gyermekéknél is szép karrierre számíthatott volna. Különös előszeretettel foglalkozott filozófiai és irodalmi kérdésekkel. Nagyon behatóan tanulmányozta Hackett és Nietzsche. Az írők

közül különösen Göthéért rajongott, a fiatalabbak közül Hermann Flessét szerette. Nemzetgazdasági és politikai kérdésekkel is szívesen foglalkozott. — Passionátus sportsmann volt. Mint a Wiener Athletic Sportclub tagja, a második hokkicsapatnak kapusa volt: s a múlt esztendőben kapuvédelem közben olyan sebesülést szenvedett a homlokán, hogy orvosoknak kellett azt bevarrniok. Futbaliversenyeken is résztvett és szülei házában sokat tenniszezett. Tanulmányait elvégzése után atyja banküzletébe kellett volna lépnie és azután Svájcba és Amerikába utaznia, ahol rokonsága él és szívesen bankároskodással foglalkozik.

Gyermekeket rontott egy titokzatos autós ur.

Egy ismeretlen előkelő öreg ur öngyilkosságba kergetett két budapesti kisleányt.

(Budapest, július 29.) Néhány hete már, hogy egy rendőr a Múzeum-körút egyik szobránál két eszméletlen kisleányt szedett fel. A két 12—13 éves kisleány megmérgezte magát és az eset különös bünlőgyet juttatott a nyomozó hatóságok kezébe.

Letartóztattak egy asszonyt, Del Medico Antalnét, aki gróf Haller-uccai lakásába fölcsalta a két áldozatot, ahol egy titokzatos Sándor bácsi előtt olcsón jelentéskert rögtönzött. Del Mediconét kerítés címén előzetes letartóztatásba helyezték, de hogy kicsoda az előkelő öreg ur, aki autóval szokott megállni a Haller-uccai lakás előtt, még mindig nem tudják.

Tudósítónk felkereste Del Medico Antalt, aki szorgalmas munkásember és felesége üzelméről mit sem tudott. Del Medico Antal mindennap korán reggel elindult a repülőterre, ahol alkalmazásban van és csak a késő esti órákban tért haza.

— Nem mintha védeni akarnám magamat, — mondja Del Medico Antal, — Erre nincs is szükségem, de mivel egy ilyen csunya botrány közepébe kerültem, el kell mondanom azt, hogy biztosan nem dolgoztam és nem törtem volna magam, ha tudtam volna, hogy feleségem ilyen ügyekkel foglalkozik és ezzel pénzt keres. Mikor a kisleányok öngyilkosok

lettek, akkor a feleségem megfogott azzal, hogy el kell nekem valamit mondania. És elmondta a következőket:

— Megismerkedtem egy öregurral és miután az nem mondotta meg a nevét, nem is tudtam meg soha. Az öregur azután egy napon az én távollétemben a barátját, a Bandi néni iderendelte a lakásra és a Bandi néni hozta magával a gyerekeket. A gyerekek itt voltak, de senki egy ujjal nem nyult hozzájuk, csupán kérdéseket intéztek a két kisleányhoz. Ezek a kérdések természetesen olyanok voltak...

— Ez a lakás nem is olyan, a mely alkalmas volna a följelentésben leírt jelenetek elkövetésére, hiszen itt folyton járnak emberek, benéznek és hogyha valami nem épületes dolgot látnak, nem tartják titokban.

Ezt egészen kétségbeesetten és magából kikelve mondja el Del Medico Antal, aki nem tud belenyugodni abba, hogy miáltal ő verejtékkel dolgozott, felesége tudta nélkül különös dolgokat művelt odahaza. Del Medico Antal elmondta még, hogy az eset kikapattanása után megverte a feleségét, hogy megtudja a titokzatos, szurós szemű Sándor bácsi kilitét, aki után maga is nyomoz azóta. Annyit már sikerült megtudnia, hogy „Sándor bácsi” elutazott Pestről.

Csődbement a magyar ellenforradalom angol krónikása.

Egy fantasztikus karrier vége. — Hogyan lett a bukkott kereskedőből angol parlamenti képviselő.

(Bécs, július 29.) (Az *Aradi Közlöny* bécsi szerkesztőségétől.) Londonból érkezett jelentések szerint egy fantasztikus karrier fejeződött be a londoni csődbíróságon. — Ashmead-Bartlett neve egyaránt ismert Bécsben, Budapesten és Prágában. Az összeomlás után, 1918. telén jött Bécsbe, mint a hatalmas „Daily Telegraph” közép-európai kiküldött tudósítója. Az antant-újságírók a közép-európai metropolisokban akkor nagy urak voltak és nemcsak cikkeket írtak, de mindenféle üzleteket csináltak és politikai akciókban vettek részt, amelyeken nagy összegeket kerestek.

Igy Ashmead-Bartlett csakhamar házi újságírója lett a magyarországi proletárdiktatúra alatt Bécsben működő ellenforra-

dalmi komiténak, részt vett a Bankgasse-i magyar követség megálmadásában és a kommun bukása után 10.000 font sterlinget kapott a magyar ellenforradalmároktól.

A londoni csődtörvényszéken most tartották meg a tárgyalást Ashmead-Bartlett ügyében s megállapítást nyert, hogy 11.118 font sterling adóssággal szemben Ashmead-Bartlett vagyona csak 311 fontot tesz ki, szóval a hitelezők futhatnak pénzüik után. A csődtörvényszék megmondok a tárgyaláson ismerette Ashmead-Bartlett fantasztikus karrierjét.

A bírósági jelentés szerint Ashmead-Bartlett a háború előtt kereskedő volt. 1914-ben azonban fizetésképtelen lett, de a csőd elől akkor 25 százalékos egyez-

séggel kimenekült. A háború miatt mint angol lapok tudósítója bukkant fel a francia hadszíntéren és Ausztráliában. — Saját bevallása szerint ekkor évenként 2500—3000 fontot keresett, szóval két és fél, három millió lejt. (Allghalaptudósításból!) A háború után a „Daily Telegraph” megbízásából Közép-európába ment és Bécsben fejtett ki nagy üzleti tevékenységet. Néhány év előtt Londonba visszatérve, mindenáron szerephez akart jutni a politikai életben. — Egy pótválasztáson 1923-ban megbukott, 1924-ben azonban végre sikerült mandátumot nyernie. Az angol alsóházba való bevonulásával azonban megkezdődött karrierjének hanyatlása. A választások költségei felémésztették vagyonát, állandóan adósságokat volt kénytelen csipálni, végül is hitelezőt megkérték a csődöt ellene és a csőd elrendelésével elvesztette az angol törvények értelmében mandátumát is.

Gazdátlan ékszer.

Nem jelentkezik a talált nyakék tulajdonosa.

(Saját tudósítónktól.) A napokban megírtuk, hogy Künstler Andor aradi kereskedő egy curtici vámtiszttel sétált az aradi állomás peronján és egy rendkívül értékes, brit lánckövekkel kirakott nyakéket talált a földön. Az ékszer után egyszerre hajoltak és azt a curtici vámtiszt vette fel. Miután Künstler kérésére nem adta át a rendőrségnek, a kereskedő jelentést tett a központi rendőrségnél az esetről. A rendőrség kötelezte a vámtisztet az ékszer beszozálatására, aki átadta azt a rendőrségnek. Érdekös, hogy eddig még nem jelentkezett igénylő a talált nyakékre. A rendőrség ezután hívja fel ismétlenül a nyakék tulajdonosát, hogy az ékszert kellő igazolás mellett vegye át a Str. Marasesti (Kossuth-uccai) rendőrprefektúrán működő közigazgatási osztályon.

Félmillió segélyt kap

a határmenti román társulat.

Akció a huszonhatszázalékos látványosságai adó ellen.

(Saját tudósítónktól.) Beszámoltunk mai számunkban a miniszteri leiratról, amely tudatta Aradváros vezetésével, hogy ebben a szezonban megalakul a nyugati határmenti román szintársulat, amelynek a nyugati határvárosok 4 és fél millió lej segélyt kell, hogy adjanak. Ma tárgyalta a miniszteri leiratot a permanens bizottság, amely végül is elhatározta, hogy a szintársulatnak évi 500.000 lej segélyt javasol, s ezt az összeget az államkincstár által átengedett látványossági adóösszegekből fedezi. Az állam ugyanis a városoknak a beszedett 26 százalékos adó egynegyed részét átengedi s ez a rész az elmúlt évben több mint fél millió lejt jövedelmezett a városnak. Így a határmenti társulat szubvenciója fedezve van.

Egyszersmind a látványossági adó ellen benyújtott felebbezések ügyét is tárgyalta. A felebbezéseket a város, a szépművészeti minisztérium s a helybeli pénzügyigazgatóság delegáltja tárgyalja le s elnöke a város kiküldöttje. A permanens bizottság az aradi bizottság elnökül Nasta Viktor pénzügyi tanácsost delegálta.

Bojkott a szinigazgatói tultermelés ellen.

Érdekes akció az erdélyi magyar színészet megmentése érdekében.

(Cluj—Kolozsvár, július 29.)

Tudvalevőleg a színházi koncessziók ügyében még ezideig nincsen határozott döntés. Az első jelentések 34, majd 24, illetve 19 koncesszióról szólnak. E két utóbbi szám között lényegileg különbség nincsen, mert az erdélyi magyarság legfeljebb nyolc színházat tarthat fenn, amit élénken igazol a tavalyelőtti és tavalyi színházi szezon, amikor annak ellenére, hogy csak 7—8 szintársulat működött, az igazgatók egymásután jutottak csödbe. Az erdélyi magyar színházak szomorú anyagi helyzetéből kiindulva, rendkívül érdekes mozgalom indult meg Kolozsváron. A mozgalom célja az, hogy a 19 koncesszionált magyar szinigazgató közül tizenegyet az erdélyi magyarság bojkottáljon. A mozgalom szervezői a bojkottról jóelőre értesíték az illető szinigazgatókat, hogy így anyagi károktól megkímélik őket. A mozgalom — az Erdély területére kívánják kiterjeszteni. A bojkott tervezői a koncesszionált szinigazgatók közül kiválasztanák azt a nyolc szinigazgatót, akik a magyar szinművészet maradványa szempontjából a legalkalmasabbnak látszanak. A bojkottmozgalom abból az alapelvből indul ki, hogy Erdély magyarsága legfeljebb nyolc szintársulatot tud fenntartani, a többi szinigazgató működése pedig könnyen romba dönthető a másfél évszázados erdélyi magyar szinikulturát. A mozgalom vezetői tudatában vannak, hogy tervük a legkülönbözőbb szempontból is kritika tárgyává tehető, ennek dacára a nagy cél érdekében nem riadnak vissza az akció megindításától.

A bojkottmozgalomról szóló, érdekes jelentéssel kapcsolatban megkérdeztük

Parecz Béla dr.

kamarai képviselőt, aki a következőket mondotta:

— Ez az egész mozgalom teljesen novum előttem. A Magyar Párt — tudtommal — nem foglalkozott egy ilyen akció gondolatával és a hirdetés sem jelöli meg azt a szervet, amely ezt a különös mozgalmat az erdélyi magyarság nevében megindította. Nézetem szerint az erdélyi magyarságnak csak egyetlen hivatott és elismert képviselői szerve van: a Magyar Párt. A bojkottakciót különben is elhibázott és lehetetlen lépésnek tartom. Nem tudom elképzelni ugyanis, hogy ki, vagy kik éreznék magukban hivatást arra, hogy a 19 igazgató-jelölt közül nyolcat kiválasszanak, a többi tizenegyet pedig kitekerjék a nyakát. Tizenkilenc társulat azonban több, mint amennyit Erdély magyar publikuma elbírt, de — úgy vélem — éppen a publikum lesz az, amely a társulatok számát meg fogja rostálni. Néhány hónap alatt kiderül ugyanis, hogy a 19 közül, melyek életképesek és az erdélyi magyar szinikultura testéről bojkottmozgalom nélkül is, pusztán a termé-

zetes szelekció alapján lehullanak azok, akiket maga a közönség tart „untauglichnak“.

Szendrey Mihály

az aradi magyar színház igazgatója így nyilatkozott a tervezett bojkottról:

— A szepművészeti minisztérium nagyon helyesen a városokra és így közvetve a közönségre bízta a legalkalmasabb igazgató személyének a megválasztását. A bojkottmozgalom megindítója tehát a miniszter intenciói, a városok érdekei és a közönség akarata ellen cselekszenek akkor, amikor önhatalmulag és kéretlenül ök akariák meghatározni az egyes

direktorok rátermettségét és képességét. A miniszter, amúgy is súlyos feltételekhez kötötte a koncessziók elnyerését és már e feltételek teljesítésénél meg fog történni a természetes kiválasztódás. Csak az a direktor kaphat játszási engedélyt, aki anyagi garanciákkal és az egyes városokkal megkötött szerződésekkel tudja biztosítani a szezon zavartalanságát. Aki pedig a feltételek pontjainak szigorú rostáján átcuszott, az a közönség ítélőszéke elé kerül, ha pedig rosszat produkál, minden bojkottmozgalom nélkül is, az üres széksorok teszik őt majd lehetetlenné.

Pénteken temetik

az öngyilkos regimentstambourt

Impozáns keretek között folyik le Zoltán Nándor végtisztessége.

(Saját tudósítónktól.) Zoltán

Nándornak, a volt aradi harminchármas gyalogezred katonakapitányának tragikus halála, melyről részletesen beszámolt az Aradi Közlöny, mélységes és általános részvétet váltott ki Arad város közönségében. Amint megirtuk, Zoltán Nándor az ASTRA-gyár bádigos műhelyének irodájában volt alkalmazva és tegnap délután tizenkét órakor öngyilkossági szándékából egy pohár sósavat ivott meg. A rettenetes méreg két óra alatt végzett a valamikor atléta természetű emberrel, aki a halála pillanatáig eszméleténél volt.

Zoltán Nándor temetése valószínűleg holnap, pénteken délután hat órakor lesz. Temetésére kivonul az aradi ASTRA-gyári zenekar, a melynek karmestere és megalapítója volt. Egyes híradások szerint nincs kizárva az sem, hogy a volt regimentstambour temetésére az aradi helyőrség zenekara is részt vesz. Értesülésünk szerint az impozánsnak ígérkező temetésen többek között az aradi nyugdíjasok is testületileg jelennek meg. Zoltán Nándor eltemetését eddig még nem engedélyezte az ügyész-

ség. A család kérelemmel fordult az aradi királyi ügyészhez, hogy ez esetben kivételesen tekintsen el a boncolástól. Az ügyész még nem határozott, azonban a családnak ígéretet tett, hogy holnap délelőtt a temetési engedélyt kiadja.

A rendőrség ma délelőtt több hivatalnokot kihallgatott az ASTRA-gyárból, akik egyöntetűen azt mondták, hogy Zoltán Nándor hetek óta készült az öngyilkosságra és az utóbbi napokban többször jelentette ki, hogy idegei nem bírják a nyugdíj-megszerzés utáni további hajszát. Az utolsó délelőttjét szóltanul, szomorúan töltötte el. Hivatalnoktársai gyakran figyelhették, hogy könnyes szemekkel ült az íróasztal előtt, és a kérdésekre Zoltán vagy nem válaszolt, vagy zavaros feleleteket adott. A rendkívül pontos és lelkiismeretes hivatalnok az utolsó délelőttön munkájával sem törődött, úgy látszik, hogy végleg megerősödött benne az elhatározás, hogy elpusztítja magát s valószínű, hogy egész délelőtt a halál gondolatával foglalkozott. Halálát kiterjedt rokonságán kívül felesége és kisleánya gyászolják.

Aradon is megkezdődik a beltelkek kisajátítása

Körülbelül ezerre tehető a kisajátítható telkek száma

(Saját tudósítónktól.) Az aradi telektulajdonosok között kétségtelenül nagy izgalmat kelt a városi beépítetlen beltelkek kisajátítása. Emlékeztetés, hogy az agrártörvény elrendeli mindazoknak a városi beltelkeknek kisajátítását, melyeket ez év júliusáig nem építettek be. A határidő lejárt s illetékes helyen már megtették az intézkedéseket az ilyen telkek összeírására s kisajátítására. Alkalmunk volt ma beszélgetést folytatni az aradi városi mérnöki hivatal egyik vezető főtisztviselőjével, aki a kisajátításokra vonatkozólag a következőket mondotta el:

— Mivel a kisajátítás nemcsak beltelkekre vonatkozik, hanem nagyobb udvarokra, sőt egyes esetekben kertekre is, Aradon körülbelül 1000-re tehető a kisajátítható

beltelkek száma. Azoknál a házaknál, amelyeknek megfelelő uccai frontjuk van ugyan, de aránytalanul nagy udvarral rendelkeznek, már a házzámozásnál is több számot adtunk. Az udvarból tehát bizonyos részt ki lehet sajátítani. Ugyancsak kisajátíthatók azok a nagyobb kertek, ahol nincsenek gyümölcsfák vagy szőlőültetvények. Ugy tudjuk, — hangzik tovább az információ — az aradi agrárbizottság már a közeli napokban átiratot intéz a mérnöki hivatalhoz, hogy állítsa össze azoknak a telkeknek listáját, a melyek ilyenformán kisajátíthatók.

— Az aradi városi mérnöki hivatal azonban, ha megérkezik ez az átirat, el fogja utasítani a kérelmet. A mérnöki hivatalnak ma annyit teendője van a város érde-

kében, hogy erre bizony nincsen ideje. Fel fogjuk szólítani az agrárbizottságot, hogy ezeknek a telkeknek összeírását végeztesse állami közegekkel.

Az aradi telektulajdonosok természetesen nagy aggodalommal s elkeseredéssel várják a rendelet végrehajtását, mivel a legtöbb esetben nem hanyagság vagy felületesség volt az oka annak, hogy a telkek még ma sincsenek beépítve, hanem sokkal komolyabb ok: a pénzhány. S ezért nem sujtathók egyes emberek. Még inkább visszatetszést kelet az a körülmény, hogy bizottságok alapítsák meg, milyen nagyságu udvara lehet valakinek s ha esetleg nagyok találják, abból elvegyenek. Főleg a külvárosi lakóházaknál fontos a nagy udvar, mivel itt baromfitenyésztéssel foglalkoznak s így szükség van arra a területre, amelyet elfoglalnak. Az érdekelt háztulajdonosok természetesen remélik, hogy a bizottság amely összeállítja a kisajátítható telkek listáját, méltányos aláspontra fog helyezkedni, mert ennek az intézkedésnek valószínűleg nem a polgárok megvonomorítása s kára volt a célja.

Uj anyakönyvvezetőt

kap Arad.

Tisztviselői előléptetése és kinevezése a városnál.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi permanens bizottság ma tisztviselői állások betöltésével s egyes városi tisztviselői előléptetésével foglalkozott. Az ülés folyamán a népszerű Papp Bácsi utódját is megállapították. — Papp Gyula anyakönyvvezető ez év október elsején nyugalomba vonul, miután több ezer fiatal párt ajándékozott meg Hymen rózsaláncával. Az elmúlt év őszén volt már szó arról, hogy Papp Gyula nyugalomba vonul, azonban a minisztérium engedélyezte működését még egy évre. Most október 1-én aztán tényleg nyugalomba vonul. Az októberben megüresedő anyakönyvvezetői állásra ketten pályáztak: Vátián Aurel polgármesteri titkár és Mloc János alfőnök. Miután a bizottság Vátián előképzettségét megfelelőbbnek találta, Vátián Aurel nyerte el az állást. Így Arad anyakönyvvezetője október 1-től a fiatal, agilis polgármesteri titkár lesz, aki remélhetőleg ugyanolyan szeretetreméltósággal fogja új hivatalát betölteni, mint az eddigit.

Az orvosi hivatalban egy irodafőnöki állás üresedett meg. A bizottság ide dr. Pop Aurel hatóságos orvost nevezte ki. Ugyanannak a hivatalnak segédtisztje Nessly Ilonka lett. A mérnöki hivatalban két mérnöki állás üresedett meg, két pályázó volt, akik közül az egyik Filipp Gusztáv el is nyerte az állást, a másik pályázót, Konkoly-Thege Elemér mérnököt azért utasították el, mert nem igazolta, hogy bírja az állományvetet. A pénzügyi hivatal új segédtisztje Crisan János lett, Oane Jánost kellő előképzettség hiányában elutasították.

— Uj német követ. Bucurestiből jelentik: Freytag bucuresti-i német követet visszahívták. Utódává Mutius követségi tanácsost nevezték ki.

Egymillió baktérium a szőnyegenforgó szőnyegen.

Az egészségügyi hatóságok akciót indítottak a szőnyegporolás ellen.

(Saját tudósítónktól.) Tudják már önök, mi most a szőnyegen forgó kérdés? Hogy erre nem gondoltak? Hát mi volna? A szőnyeg. Ez a süppedékeny, kellemes, kényelmet hirdető pompás színlát a lakásban, amely naftalinba burkoltan éppen most aluszsza nyári álmát. Ugyebár látszólag mindenki megoldotta a maga számára a szőnyegkérdést (már akinek van) és a szőnyegetek egy időre békés nyugalomba küldötte. Eleget strapálták, koptatták magukat a télen. Szóval nincs szőnyeg, nincs szőnyegkérdés. Azaz titokban már minden családfőnek ott motoszkál a gondolatban között az a fájdalmas tudat, hogy csakhamar itt az ősz, ki kell váltani a selyemszörű perzsákat, szmirnákat a „megóvóból”. De hol van még a reálvaló? Ime számunkra ez a szőnyegen forgó kérdés.

Valamivel többet jelent azonban az egészségügyi hatóságoknak, amelyek messzebbmenő figyelemmel kísérik a szőnyegek életét. Mert hát a selymes, mintás, lágyan elsimuló szőnyegek nemcsak kényelmet, üszt, meleg hangulatot jelentenek, hanem bajt is. Súlyos betegségeket. A por birtokba veszi a szőnyegeteket és a porszáncok mögé elbújik a veszélyes baktérium. Főként a tuberkulózis...

Egy statisztikus ki is számoltatta, hogy egy négyzetméternyi szőnyegen 220—230 grammnyi por huzódik meg. Ennyit bányász ki a porszivó. A kiszívott por egy köbcentiméterében pedig 140,000—1.000,000 baktériumot — közöttük sok fertőzöt is — fedeztek fel.

Teremtő Ég! Több a baktérium egy köbcentiméter porban, mint ahány lakosa van a fővárosnak. Képzelték csak, kicsoda tülekedés dúl közöttük a megélhetésért! Hisz elveszik egymás elől a levegőt, a keresést lehetőséget. Be kell hozni a numerus clausust, mert a baktérium társadalomban „tultermelés” áll be. Olyan rossz már ezek a bacillusok, olyan gyűlölködők egymással és az emberekkel szemben, hogy el kell pusztítani őket. Ki kell irtani még a magját is.

Ezért aztán most az a terv merült fel, hogy az illetékes hatóságok tiltsák be a szőnyegporolást az udvarokban s mivel hivatalos vélemény szerint a szőnyeg luxus cikk, azoknak, akik a „szőnyegbirtoklás” luxusát megengedik maguknak, kell, hogy porszivógépre is teljék. Mindjárt meg is írják a receptet is. Vagy a lakók álljanak össze és közösen szerezzenek be egy-egy porszivót, vagy pedig a háziurakat kötelezzék (a lakók?) ilyen gépek vásárlására, amelyeket azután tőlük olcsó díjért kölcsön vehetnének.

Háziurak, a lakók és talán még a porszivógépgyárosok is beletudnának ebbe. De mit szólnak majd a bacillusok a halálos ítélethez? Fellázadnak e rendelkezés ellen? Dehogy. Máris hozzáállnak a helyzetük stabilizálásához. Nem építenek le. Ellenkezőleg. Nagyszabású beruházásokat végeznek. Társasházakat emelnek. Csafádót alapítanak.

Szülő otthonokat létesítenek. Fertőző anyagtermelő központot állítanak fel. Kísérleti állomásokat teremtenek, ahol e célra meg-

Meghalt Ferenc Ferdinánd soffőrje.

Aki közvetlen szemtanuja volt a szerajevói tragédiának.

(Prága, július 29.) Érdekes hallottja van Brünn városának. **Lojka Lipót** brünni vendéglős hunyt el ma, aki azonban csak néhány esztendő óta, a monarchia összeomlása után lett egy vendéglős tulajdonosa. Lojka néhány **Ferenc Ferdinándnak**, a volt osztrák-magyar monarchia meggyilkolt trónörökösének **soffőrje** volt és ő vezette az autóbili az emlékezetes napon is Szerajevóban, amikor a trónörökös és a feleségét meggyilkolták.

Lojkából az összeomlás után vendéglős lett és gyakran mesélte el vendégeinek a szerajevói merénylet történetét és a trónörökös pár tragédiáját. Az autóbili elöl elszőr bombát dobtak,

vásártolt embereken próbálják ki kórokozó hatásukat. Fellendítik a szőnyeggyártást, csak hogy minél több tér kínálkozzék az elhelyezkedésre. Nyugodtan tehetik. Amíg ebből a tervből valóság lesz, vidáman szaporodhatnak és sokasodhatnak. És a szőnyegmegóvóknak sincs mitől félniük.

azonban a bombavetés nem sikerült és senki sem sérült meg. A soffőr ekkor nem akart tovább hajtani, de a trónörökösne rászólt:

— Csak menjünk tovább!

Lajka szerint, ha akkor nem mennek tovább, akkor a revolveres merénylő merénylete sem sikerül és az utána következett világgégés sem következik be.

A szerajevói merénylet után akkor: Károly trónörökös soffőrje lett, akit az 1917-es osztrák-magyar offenzíva során a Tagliamentonál a vízbefulástól mentett meg. Lojka ezért egy Károly király nevének bevésésével ellátott gyönyörű művi aranyórát kapott emlékébe, ami most szintén ott van a hagyatékában.

Vádak Arad város építésze ellen.

Befejeződött a fegyelmi vizsgálat Freund Agoston ellen. — Az építész hajszának minősíti az ellene hangoztatott vádakat.

(Saját tudósítónktól.) Néhány héttel ezelőtt — mint megirtuk — nagy feltűnést keltő felfüggesztés történt az aradi városházán: a város vezetősége Freund Agoston építész, az építészeti osztály vezetőjét felfüggesztette állásából és elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot, amelynek levezetésével **Stefan** Sabin városi főjegyzőt bízták meg s az eljárás kezdetén nyomban jelentkezett a főjegyzőnél **Tóth György** aradi építési rajzoló, aki különböző vádakat emelt Freund ellen. A vádlomásra a vizsgálatot vezető főjegyző jegyzőkönyvet vett fel s abban Tóth a következőket mondotta be:

Három évvel ezelőtt a **Stiaszny** kaptafagyár építkezett s a munkálatokat Tóth végezte. Amikor az alapot megásták s az anyagokat odahordták, Freund Agoston kiszállt a helyszínre s közölte, hogy beszünteti a további munkálatokat azzal az indoklással, hogy Tóth nincsen képesítve az ilyen munkák elvégzésére. A fiatal tulajdonos, aki éppen kinn volt az építkezésnél, tárgyalni kezdett a városi építésszel s együtt mentek a cég irodájába. Ott perc mulva kijött a fiatal Stiaszny, s kijelentette Tóthnak:

— **Freund azt mondta, hogyha ő lesz a művezető, lehet tovább építeni. De ezért 5000 lej művezetői díjat kér.**

Tóth ekkor kijelentette, hogy a saját keresményéből hozzájárul 2000 lejjel s az építkezés folyhatott tovább.

Más esetben egy kirakat és üzletajtó beépítésére kapott Tóth megbízást. Sürgős volt a munka s május 1-én beadta a kérvényt a mérnöki hivatalhoz. Freund — Tóth vallomása szerint — szóbeli engedélyt adott a munka megkezdésére, írásost nem, ellenben, mikor majd megalkészült a munka,

kiszállt s engedély nélküli építkezésért Tóthot s a háziulajdonost 2000—2000 lejre büntette meg. E két konkrét panaszon kívül egész sereg hasonló vádat diktált Tóth György a jegyzőkönyvbe s az elmondottakban meglehetősen terhelő szabálytalanságokat sorakoztatott fel Freund építész ellen. A vizsgálat során még többeket is kihallgatott Stefan főjegyző, aki a mai napon fejezte be a fegyelmi vizsgálatot. A különböző vádlomásokról felvett jegyzőkönyv több mint 90 sűrűn gépelt oldalt tesz ki s az iratokat a vizsgálóbiztos ma nyújtotta be dr. **Robu** János polgármesterhez. A városházán igen nagy érdeklődéssel várják az ügyben a fejleményeket, annál is inkább, mert a megvádolt Freund Agoston építész a leghatározottabban azt hangoztatja, hogy teljesen ártatlan s az ellene felsorakoztatott vádak nem egyebek, mint egy hajszá, állása és egzisztenciája ellen.

Mexikó harca a katolikusok ellen.

Mexikóból táviratozzák: A kormány ma közzétette az új egyházi törvényt, amely a következő intézkedéseket tartalmazza: 1. A külföldről bevándorolt papok létszámát az eddigi negyedére csökkentik. 2. A szerzetesrendeket és a felekezeti iskolákat megszüntetik. 3. Csak mexikói állampolgár szentelhető pappá. 4. Az egyházi funkciók kizárólag csak templomban végezhetők. 5. Szószékéről politikai tendenciájú beszédet mondaní tilos. 6. Az egyházi javadalmak a kormány tulajdonába mennek át. 7. A papok kinevezését a hatóságok végzik. Az új egyházi törvény miatt keletkezett zavargások állandóan megisméllődnek.

S P O R T.

O A vasárnapi válogatottak összeállításai. A vasárnap Arad—Kolozsvar találkozón Kolozsvar: dr. Lázár—Czakó, Kajla—Fazekas, Hrusák, Klein—Abrudán, Haar, Raki-tovszky, Szaniszló, Cipcigan csapatot szerepel, míg Arad a következő összeállításal indul a küzdelemben Czinczer—Gencsy, Mágory—Török, Pálinkás, Ladányi—Boros, Auer II., Teleky, Balogh, Barbu II.

O Meghalt egy híres magyar játékos. Torinóból táviratozzák: A turini Juventus sportklub footballecsapatának magyar származású trénera, Károly Jenő az egykori híres játékos ma hirtelen meghalt.

Hamis dollárokkal

árasztják el Romániát.

A jasi-i rendőrség letartóztatott egy állítólagos angol földbirtokost.

(Iasi, július 29.) Néhány nappal ezelőtt a jasi-i rendőrség nagyszabású dollárhamisításnak jött nyomára. A hamis dollárokat Cernautiból s környékéről érkezett orosz kereskedők hozták forgalomba. A nagyarányú dollárhamisításról az alábbi jelentés számol be:

Tegnap délután közvetlenül zárás előtt egy rendkívül elegánsan öltözött, idősebb férfi kereste fel Moise Pascal jasi-i bankár üzletét és dollárokat ajánlott beváltásra. A pénztáros gyanútlanul váltotta be az amerikai pénzt, amelyek közt két 50 dolláros, öt 100 dolláros és különféle kisebb címletek voltak és ezek ellenértékéül 180.000 lejt számolt le az idegen kiejtéssel beszélő férfinak, aki zsebregyűrve a bankjegyeket, hanyag köszöntéssel távozott. Az esti pénztárzárlatnál azonban, amikor az aznap vett idegen valutákat összeszámolták, feltűnt, hogy több nagyobb címletű dollárbankjegynek szemmel láthatóan halványabb a színe. Tüzetesebben megvizsgálták a gyanús bankjegyeket, megdöbbenve állapították meg, hogy a dollárok hamisak. Szerencsére a pénztáros visszaemlékezett arra, hogy kinek váltotta be a hamis dollárokat és a megadott szemlélyleírás alapján a nyomozó detektíveknek éppen akkor sikerült elfogniok a hamis dollárok forgalomba hozóját, amikor a Cernauti felé induló gyorsra akart felszállni. Előállították a rendőrségre, ahol eleinte tagadott, majd elmondta, hogy Briks Nathannak hívják, angol eredetű és földbirtoka van a Dnyeszter partján. A dollárokat nézve azonban minden felvilágosítást megtagadott. A rendőrség most széleskörű nyomozást indított, hogy a hamisítók rejtekhelyét felkutassa. Az eddigi megállapítások szerint azonban valószínű, hogy a hamis dollárokat szovjetügynökök hozzák forgalomba.

Az aradi Apollóban

PÁRISI JÓSNŐ

bemutatója ma, pénteken.

Főszerepben:

Barbarra La Marr

Az előadások 6, 8 és 10 órakor kezdődnek.

H I R E K.

Tolvaj szökött katoná.

Kifosztott egy Aradra érkezett pesti embert.

(Saját tudósítónktól). Mikola Pál budapesti lakos ma feljelentést tett az aradi államrendőrség negyedik kerületénél, hogy az éjszaka teljesen kifosztották. Mikola Pál elmondotta, hogy Arada való érkezése után a Szűcs-féle vendéglőbe ment, ahol megismerkedett egy társasággal, melynek tagjai erőszakkal leittatták Mikolát, aki teljesen lerészegedett és csak akkor tért magához, amikor a vendéglős figyelmeztette, hogy záróra van. Meglepetéssel látta, hogy teljesen egyedül maradt a vendéglőben. Ösztönszerűleg tárcája után nyúlt, de az hiányzott. Eltűnt órája s aranylánc. Tárcájában igazolványokon és utleveleken kívül 1600 lej és egymillió háromszázezer magyar korona volt. Tárcájában hagyta állomási ruhátárszervényeit is, ahova megörzés végett átadta összes holmijait: értékes bőröndöt, fehérmemükkel és ruhákkal, azonkívül két kisebb csomagot. Kiszietett az állomásra, ahol megdöbbenve értesült, hogy csomagjait ahig egy fél órával ezelőtt váltották ki. A rendőrségre sietett, ahol megindult a nyomozás, amelyet még a mai napon siker koronázott. — A rendőrség letartóztatta Menezzer Dezső szökött katonát, aki beismerte, hogy a lopást ő követte el társaival. Az ellopott holmik egyrésze megkefűlt. A többi fosztogatók kézrekerítésére tovább folyik a nyomozás.

— A királyné a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Mária királyné és Ileana hercegnő a fővárosba érkeztek.

— Milyen idő várható? A tropikus hőség hirtelen megszűnt. Ugy a fővárosban, mint a vidéken mindenütt esik. A meteorológiai intézet jelentése szerint változékony szeles, hűvös idő várható, helyenként esővel. Budapesti jelentések szerint ötven éve nem volt ilyen hideg július vége, mint most. Ma reggel 7 órakor a hőmérő 12 fokot mutatott.

— Miniszterek szabadsága. Bucurestiből jelentik: Trancu Jasi közügyminiszter szabadságra ment. Távolléte alatt Lupas egészségügyi miniszter helyettesíti. Ugyancsak szabadságra utazott Goldis László kultuszminiszter is, akit Petrovici közoktatásügyi miniszter helyettesít.

— Prefektusok értekezlete. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztériumban folytatták a prefektusok konferenciáját. Ma a moldvai megyefők jöttek össze és vették át Goga miniszter instrukcióit. Holnap az erdélyi prefektusokat fogadják a belügyminiszter.

— Cáfóliák a török lázadását. Bucurestiből jelentik: A török követség megcáfolja a lapoknak azt a híret, hogy Trebizondban és Erzerumban a helyőrségek fellázadtak a kormány ellen.

— Merénylet a bucuresti-i személynél ellen. Bucurestiből jelentik: A constanta-bucuresti-i személynél ellen eddig ismeretlen tettesek merényletet akartak elkövetni. A pályatestre hatalmas termésköveket helyeztek és csak a vonatvezető éberségének köszönhető, hogy szerencsétlenség nem történt.

— Repülők bravurja. Párisból jelentik: Dordilly és Girier francia repülők Moszkvából leszállás nélkül Párisba érkeztek.

Bolgar komitácik betörték Jugoszláviába.

Belgrádból táviratozzák: A ma reggeli lapok hasábos cikkeiben foglalkoznak a bolgar—jugoszláv határon történt komitácik betöréssel és azt követelik a kormánytól, hogy a betörés miatt tiltakozzon a bolgar kormánynál, s kérjen tőle elégtételt. Krivánál, Palánka mellett a harcok még mindig tartanak. Jugoszláv rész

ről eddig hatan estek el és kilencen szenvedtek súlyos sérüléseket. A kormány a délszerbiai helyőrségekből csapatokat rendelt ki a bolgar komitácik leverésére. Az események miatt Belgrádban rendkívül izgatott hangulat uralkodik és tüntető tömegek lármásan követelik, hogy indítsanak büntetőháborút Bulgária ellen.

Ongyilkos lett egy budapesti egyetemi hallgató Aradon.

Egy volt aradi cukrász fiának rejtelmes tragédiája.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután egy órakor Aradon a Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 21. számú házban is öngyilkosságot követett el egy huszonhét éves budapesti egyetemi hallgató. Az öngyilkos Varga Nagy Gyula, Varga Nagy András volt aradi cukrásznak fia, aki a napokban jött haza a magyar fővárosból, ahol a jogakadémián az utolsó évét végezte. A fiatalember tizenkét óra után bement lakásukba utolsó szobájába. Hozzá tartozóinak azt mondta, hogy lefekszik néhány percre. Egy órakor ebédhez ült le a család és édesanyja az asztalhoz hívta fiát. Miután többszöri szolításra nem jött ki szobájából, édesanyja utána ment. Ebben a pillanatban nagy sikoltással ajlultan terült el a szoba ajtaja előtt. Mindnyájan oda siettek és ott látták a szobában az ajtóval szemben Varga Nagy Gyulát irtózatosan eltorzult arccal, térdeplő hely-

zetben. Amikor közelebb mentek vették csak észre, hogy a szerencsétlen fiatalember egy katonai derékszíjjal felakasztotta magát a spanyolfalra. Az öngyilkos még meleg testét azonnal levették a szíjról és élesztgetni kezdték, azonban minden kísérlet hiábavaló volt, Varga Nagy Gyula meghalt.

Az öngyilkosságról értesítették a rendőrséget, ahonnan Cristescu Constantin komiszár ment ki a helyszínre. A rendőri nyomozás nem tudta megállapítani, hogy az életerős, egészséges ifjú miért követte el végzetes tettet. Semmiféle irást nem hagyott hátra és senkinek sem szólt arról, hogy öngyilkossági szándékai vannak. A súlyos csapás által megtört családtagok előtt szintén a legnagyobb probléma a fiatalember cselekedete. Egyetemi tanulmányait kitünően végezte, egészséges és állandóan jókedvű volt. Azt hiszik, hogy Varga Nagy Gyula szerelmi bánat miatt vált meg életétől.

— Magyar író halála. Budapestről táviratozzák: Gineverné-Györy Ilona, a jövevű műfordító és író Londonban elhunyt, amiről táviratban értesítették Budapesten élő fivérét, Györy Lorántot, a Friedrich-kormány volt földművelésügyi miniszterét, akit ez a hír annyira lesújtott, hogy szívgyengeség vett rajta erőt és mentők szállították be a János-szinatoriumba.

— Bányarobbanás két halottal. Budapestről táviratozzák: Tegnap a pillisszentiványi köszénbányában nagy robbanás történt, amelynek két halott és ötven súlyosan sebesült áldozata van. Ambrózi János és Gál Károly munkások szenvedtek halálos sérüléseket, akiket azonnal a budapesti új Szent János-kórházba szállították, de kórházbaérkezésük után röviddel mind a kettőn kiszünetedtek.

— Halálos napszúrás. Bucurestiből jelentik: A fővárosi hőhullám, mely árnyékban 35, napon 50 fokra emelkedett, két halálos napszúrás okozott. Restenián kereskedő és Gobleu Cocosatu tisztviselő az áldozatok.

— Gázolt a bérkocsi. Tegnap este az aradi 138. számú bérkocsi elütötte Tóth Sándorné idősebb asszonyt, aki könnyebb sérülést szenvedett. A mentők a kórházba szállították. A vigyázatlan bérkocsi ellen megindult az eljárás.

— Csemegelőpáncs olcsón. Kérnelnél. — Jelentkezési felhívás. Az állampolgársági hivatal felhívja Németh Lajos, özvegy Szath Endréné és Glück Ede aradi lakosokat, akiknek állampolgárságuk felebbezés alatt van, hogy saját érdekükben jelentkezzenek a város háza első emeleti 99. szobájában Sperneac János jegyzőnél.

— Az aradi nyári szezon egyik legszebb ünnepélye az aradi nyomdások által augusztus 22-én Ujradon, a Kornett-féle vendéglőben rendezendő táncos egybekötött nagyszabású kerti ünnepély lesz.

— Súlyos balesetek Aradon. Súlyos szerencsétlenség történt ma délután Aradon. Schneider Jánosné német szentpéteri lakos kocsiával Aradra jött. A Petőfi-ucca közelében lovai megvadultak az arra robogó 341. számú autóbiltól és elragadták a kocsit. Néhány pernyi vad vágatás után a kocsit felfordult és a szerencsétlen asszony a nehéz kocsiromány alá került. Többen segítségére siettek és telefonáltak a mentőkért. Schneiderné a kórházba szállították, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy mindkét lábán rendkívül súlyos zúzódásokat szenvedett. Ugyancsak súlyos szerencsétlenség történt ma a Bul. Carol I. (Erzsébetkörút) 7. számú házban levő bádógyárban. Egy gép elkapta egy tizenhét éves munkásleányt a bal lábát, amelyet teljesen összezúzott. A mentők a kórházba szállították, ahol megállapították, hogy többszörös csonttörést szenvedett. Lábát valószínűleg amputálni kell. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelőség.

— Csernoch hercegprímás perli Csehszlovákiát. Prágából jelentik: A csehszlovák állam tudvalevőleg lefoglalta az esztergomi érsekség Csehszlovákiában fekvő birtokait és ezeket a birtokokat a Pozsonyban székelő likvidációs bizottság kezeli. Csernoch hercegprímás most a csehszlovák—magyar vegyes bíróságnál pert indított ezen lefoglalt birtokok ára ügyében.

— Védőbeszéd a budapesti kommunistaperben. Budapestről táviratozzák: A Rákosi-féle kommunistaper mai tárgyalásán dr. Bárdoly Sándor ügyvéd a Juhász-pár és Grehovszky Ede vádlottak érdekében mondott védőbeszédet és azt hangsúlyozta, hogy el kell ismerni az ügyészi szigor jogosultságát, mert Magyarország egy száz sebből vérző ország. Régebben a szociálista szó egyértelmű volt a gyújtogatóval és a torokelmetszővel, ma azonban a kommunista szónak értelmezése ez. Védencei nem kommunisták, távol állottak az erőszakos felforgatás eszméitől, sőt azt lehet mondani róluk, hogy önzetlenül tevékenykedő magyarok. Védencei nem gonosztevők, hanem csak sebesültek és kérik, hogy az önvédelmi harcát harcoló nemzet ne éreztesse velük a végrehajtó hatalmát.

— Az aradi szegényház ellátási díja. Ma tárgyalta az aradi permanens bizottság a szegényház új ellátási díjait. A bizottság elhatározta, hogy az idegen községekből érkezők vagy magánosok naponta 25 lejt fizetnek az ellátásért.

— Elített kocsiolvajok. Karácsony éjszakáján történt, hogy Avram Alexa és Candra Baleán Pavel gajt lakosok ittás állapotban feltörték egy, az aradi pályaudvaron veszteglő vadonatúj szalonkocsi ajtaját és az éjszakát ott töltötték. Eltávozásukkor azonban egy kis emléket is vittek magukkal: az ablakokról leszakították a függönyöket és lemetsztették az ablakleeresztő szíjakat is, amelyekkel aztán még a szürkülő hajnalban észrevétlenül megleptek. A rendőrségnek azonban sikerült elcsipni a szalonkocsi hálátlan alvóvendégeit, a kiket ma vont felelőségre az aradi törvényszék Tamasdan-tanácsa. Mindkettőjüket 3—3 havi fogházbüntetésre és az okozott kár megtérítésére ítélték.

Mielőtt butort vásárol,

tekintse meg 16785

Bruckner butorgyár raktárát

Arad, Str. Ghilba Birta 16.

Cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

— Az aradi ipari és háziiskola igazgatósága közli, hogy az iskolai beiratkozások (Str. Capitan Ignat 10). augusztus 1-én kezdődnek. A kérvények a fenti igazgatósághoz nyújtandók be. Szegénysorsu tanulók teljes tandíjmentességet kapnak. Az iskolának internátusa is van.

— Anna-bál Buziásfürdőn július 31-én lesz megtartva.

— Lábizzadás ellen Anosmin kapható a Rozsnyay-gyógyfürdőben Arad.

Művészet.

• A bucuresti-i Opera új főrendezője. Clujról jelentik: Pavel Constantin, a cluji román Opera művezető igazgatója, akinek nevéhez annyi opera sikere fűződik, elhagyja Kolozsvárt és a bucuresti-i királyi Operához szerződik főrendezőnek ötvenezer lej havi gázsival. Pavel Constantin az elmúlt évben a fővárosban vendégszerepelt, ő rendezte Strauss Richard „Salome“-ját, amely rendkívüli sikert aratott. Vendégszereplése alkalmával az Opera igazgatója észrevette rendkívüli képességeit és szerződéssel kínálta meg, amelyet most perfektuáltak. Helyébe főrendezőnek Bretán Miklós, a kiváló baritonista kerül, aki hosszú évekig a kolozsvári magyar színház tagja volt.

Kik vesznek részt a nők kongresszusán.

A szociális missziók aradi nagygyűlé-
sének harmadik napja.

(Saját tudósítónktól.) Nagy ér-
deklődés közepette folyik Aradon
a Szociális Missziók országos
kongresszusa, amelyre — mint
megírtuk — számos előkelő ven-
dég érkezett Erdély minden ré-
széből. A kongresszus vidéki
résztvevőinek névsora a követke-
ző: Frank Lujza, Bonomi Gézáne
(Lugos), Pécsy Margit, Ehling
Boris, Martinka Vall, Hollerbach
Irén (Perjámos), Pittner Agostoné
(Resca), Bauer Magda, Bauer
Honka (Oravica), dr. Simó Emi-
lia, dr. Kálmán Rezsóné, dr. Ba-
dilla Jánosné, Kovács Béláné, Bu-
day Lajosné (Nagyszeben), Mari-
nescu Jenőné, Szemlér Ferencné
(Brassó), Árkossy Lajosné, Ko-
vács Dezsóné, Alberty Bözsi, Bar-
tunek Szeverin (Cluj), Jachini
Mária, Kiss Margit (Nagyvárad),
Baumgarten Lajosné, Karpis Já-
nosné (Alba-Iulia), Pintér Irén,
Taschler Janka (Segesvár), Va-
kar Blanka, Lengyel Margit
(Gyergyószentmiklós), Szlavik
Margit, Jánosi Mária, Elekes Pál-
né, Petres Kálmáné (Marosvá-
sárhely), Kispál Lászlóné, Föld-
várt Livia, Pekry Sándorné (Di-
csőszentmárton), Császár Jolán,
Sándor Imre (Csíkszereda), Csil-
leg Józsefné, Tamás Mária, Sz-
abó Endréné, Pál Jánosné (Szé-
kelyudvarhely), Kolbin Ella, Pod-
horányi Irma, Tschapek Erzsé-
bet (Temesvár), József Manóné (Sep-
siszentgyörgy), Márton Ella (Csík-
szentgyörgy), Duka Manci (Nagy-
szentmiklós), Benedek Andrásné
(Szovata), dr. Stocker Józsefné,
Gaul Hermin (Zombolya), Abel
Janka, Vogel Ella (Fogarás), özv.
Bocskor Adámné, dr. Kontesviller
Károlyné, Parászky Irén, Várad
Livia (Fogarás), Reisinger Frída
(Resca), valamint több szociális
misszió nővér. A felsoroltakon ki-
vül többen tartózkodnak itt, akik
a kongresszuson előadást tartan-
ak, így Lovich Ilonka, Szilágyi
Dózsa s még többen.

A reggeli mise után Lovich
Ilonka fejtette érdekes módon,
hogy milyen hibák gátolják a nő
politikai munkáját. Utána Olasz
Péter XIII. Leo pápa Rerum No-
varum köriratát ismertette s an-
nak érveit a magántulajdon vé-
delmében. Ezzel kapcsolatban a
kommunizmusra is kitért s alapo-
san megcáfolta a kommunista
megállapítást, amely szerint az
október kommunista volt. A
után Balás Benedikta nővér rész-
letesen ismertette a külföldi gyári
rendszereket, majd Lovich Ilonka
több költeményt olvasott fel ál-
talanos jeltsés mellett. A misszió
esté hat órákor választmány gyű-
lést tartott, amely a késő esté
házig eltartott.

Titokzatos orosz akció Románia ellen

(Bucuresti, július 29.) Chisi-
naui jelentés szerint a bolsevi-
kiek a Dnveszter partján utakat

építenek a mocsarak között. Az
utépítések közelebbi célját nem is-
merik.

Menesztették Baross Gábort.

Uj vezérigazgatója van a budapesti Postatakaréknak.

(Budapest, július 29.) A frank-
pör tárgyalása során a törvény-
szék, amint ismeretes, Baross Gá-
bort, a Postatakarékpenztár fel-
függesztett vezérigazgatóját fel-
mentette a vád alól, mert nem
látta bebizonyítottának a terhére
rótt bűncselekmény elkövetését.
A törvényszék ítélete azonban Ba-
ross Gábor, csak a büntetőjogi fe-
lelőség alól mentette fel, de fenn-
maradt a fegyelmi felelőség, mert
már az előzetes vizsgálat megál-
lapította, hogy Baross Gábor dr.
Nádasy Imre kérésére az üzleti

szabályzat flagrns megsértésé-
vel folyósította a Postatakarék-
penztár terhére a frank-pörből is-
meretes négyszázmillió koronát.
A kereskedelmi miniszter megin-
dította a fegyelmi eljárást Baross
ellen és most hozta meg dönté-
sét, amelynek alapján a felfüg-
gesztett vezérigazgatót nyugdíjaz-
ták. Ma már meg is történt Ba-
ross örökének betöltése, mert
Tormay Béla miniszteri tanácsost,
a Központi Statisztikai Hivatal al-
igazgatóját nevezték ki a Postata-
karék vezérigazgatójának.

Leszállították a buza exportdíját

Ötvenmilliárdos amerikai kölcsön Romániának.

(Bucuresti, július 29.) A teg-
nap esti minisztertanácson a pénz-
ügyminiszter ismertette az első
félév pénzügyi mérlegét. Kimon-
dotta a minisztertanács, hogy va-
lamennyi miniszterium lehetőleg a
költségvetés keretein belül ma-
radjon, a rendkívüli szükségletek-
re nézve pedig a március 17-iki
törvénnyel engedélyezett póthite-
lek szolgálnak fedezetül. Kötelez-
ték az összes miniszteriumokat,
hogy a jövő szerdai miniszterta-
nácson terjesszék be mindazokat
a törvényjavaslatokat, amelyeket
a jövő parlamenti ülészakon ki-
válnak benyújtani. Megállapítot-
ták a tisztviselők fizetésemelésé-
nek tényleges elveit, továbbá a
hadsereg szükségleteit. A minisz-
tertanács ezután a kiviteli illeté-
kekkel foglalkozott és egyelőre
csak a buza exportdíját szállították
le vagononként 18 font ster-
lingről 13-ra. Végül a miniszte-

rek szabadságával foglalkozott a
kormány és kimondotta, hogy
minden miniszternek jogában áll
szabadságának idejére helyette-
sét kijelölni.

A Cuvantul szenzációs hirt
közöl, mely szerint Averescu mi-
niszterelnök ajánlatot kapott egy
amerikai konzorciumtól, mely 50
milliárd lej kölcsönt ajánl Romá-
niának. A kölcsönt Olaszország
közvetíti. A kormánynak az a
különösebb feltétele, hogy a köl-
csönt pénzben nyujtsák, ne pedig
áruban. — A kormány hajlandó
ugyan a szükséges vasuti anya-
gokat ettől a konzorciumtól vásá-
rolni, azonban fenntartja a jogot
arra, hogy amennyiben egy má-
sik csoport a vasuti anyagokat
olcsóbban szállítaná, úgy vissza-
léphet a kölcsönt nyujtó konzor-
ciumtól való vásárlástól. A köl-
csöntárgyalások a miniszterelnök
olaszországi tartózkodása alatt
folytatódni fognak.

Kéjgyilkossággal

vádolnak egy magyar földbirtokost

Három fekete selyemnadrágos nő
gyilkolt meg egy dunántúli kékszakkál.

(Budapest, július 29.) Egy héten
belül három női holttestet vetett
ki a Duna Budapest közelében.
Szászhalombattánál találtak elő-
ször egy női holttestet, tegnap pe-
dig Apostagnál fogták ki mezite-
len női holttestet a Dunából, a
melyen csak egy fekete selyem-
nadrág volt. Ma közvetlenül Bu-
dapest alatt fogták ki egy női te-
tetet, amelynek a feje teljesen
szét volt zúzva. A halott asszony
fekete selyemruha és fekete se-
lyemalsónadrágba volt öltözve,
lába ellenben mezitelen volt. Ezek
kel a titokzatos hullaleletekkel
kapcsolatban ma a főkapitánysá-
gon szenzációs bejelentés történt.
Egy előkelő hölgy megjelent a
főkapitányságon és közölte, hogy

a szászhalombattai hullára vonat-
kozóan akar közléseket tenni. El-
mondotta, hogy a szászhalombat-
tai halottnak egy dunántúli föld-
birtokos a gyilkosa, akinek köz-
vetlenül a Duna mellett van a kas-
télyja és ebből a kastélyból nyom-
talanul eltűnt egy nő. A hölgy
megnevezte a földbirtokost, vala-
mint annak az asszonynak a ne-
vét is, akit a földbirtokos állítólag
meggyilkolt. A leleplezések követ-
keztében a rendőrség több detek-
tívcsoporthoz helyezett készenlét-
be. A rendőrségen azt hiszik, hogy
a fekete selyemnadrágos nők meg-
gyilkolása egy kéztől ered.

— NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ
előfizetőinknek, valamint olvasó-
inknak lapunkat a postabélyeg-
különbözet megtérítése ellenében
bárhová utána küldjük. Kérjük ez-
ügyben a kiadóhivatalhoz fordul-
ni, amely a megrendelt lapnak
naponkénti pontos feladásról gon-
doskodik.

Megszakadt az apa szive

Az olasz hajókirály tragikus
halála.

(Róma, július 29.) A „Popolo di
Roma” jelenti Triesztből, hogy
Cosulich Oszkár, ismert olasz
nagyiparos a tengerbe fulladt.
Cosulich a vitorlás jachtjáról
tengerbe esett hatéves fiacskáját
akarta megmenteni és ő maga ful-
ladt a tengerbe, míg a fiát sike-
rült kimenteni a vízből. Cosulich,
aki érdemeinek elismeréseképen
a commendatore rangot kapta a
kormánytól, tegnap is, mint min-
dennap, kis vitorlásával a tenger-
re hajózott ki. Már hosszabb időt
töltöttek kint a vizen, amikor
hatéves Callisto nevű fiacskája
fölszaladt a fedélzetre. Az aggódó
apa utánafutott, de akkor már a
fiacska a vízbe zuhant. A kétség-
beesett apa fia után ugrott. A vi-
torlás legénységének a fiacskát
élve sikerült kihuzni, de Cosulich
Oszkár már halott volt, amikor a
hajó fedélzetére visszahozták. Az
orvosi vizsgálat megállapította,
hogy Cosulich Oszkár nagy iz-
galmában szívszélhüvést kapott
és így fulladt a vízbe.

MOZI.

xx „A párisi jósnő” filmbemutató
ma pénteken az aradi Apollóban.
Az aradi Apolló mozgószínház rend-
kívüli érdekes társadalmi drámát mu-
tat be ma, pénteken. A szerelem a
rugója ennek a nagyszerű filmdrá-
mának, amelyet a társadalmi morál s
az emberi szenvedély két ütköző
pontja feszít. A film főszereplői Bar-
barra la Marr és Ramon Novarro.
Az előadások 6, fél 8 és egynegyed
10 órakor kezdődnek.

xx „Nizza királynője” (Első csók)
kiállításos filmremekmű az aradi Urá-
niában. Az aradi Uránia ma, pénte-
ken rendkívül érdekes új filmszenzá-
ciót mutat be „Nizza királynője”
című. Ez a film szépségével, gyö-
nyörű kiállításával a szemre hat és a
lélekre. Főszereplői Georges Vau-
tier és Nina Orlova abszolút művé-
szet alakítást nyujtanak. Az előadások
6, fél 8 és egynegyed 10 órakor kez-
dődnek.

xx „Malek nőül” Buster Keaton,
a leghíresebb amerikai komikus leg-
jobb vigjátéka vasárnaptól az aradi
Apollóban.

xx Jön! Jön! Jön! Patt és Pata-
chion legújabb filmje. — „Bécs leg-
vidámabb embere”. Főszereplők:
Várkonyi Mihály és Corda Mária.

xx „A tengerparti ház” bemutató-
ja a Marosparti mozgóban. A fenti
címen gyönyörű 5 felvonásos drámát
vetít a Marosparti mozgó. Főszerep-
ben a világhírű Asta Nilzen. A mű-
vésznő ebben a szerepben önmagát
mulja felül. Aki magának egy élvezet-
es estét akar szerezni, okvetlen néz-
ze meg ezt a pazar látványosságú
filmet. Az előadás kezdete egynegyed
10 órakor.

Vasárnaptól az aradi Apollóban **Malek nőül**, szenzációs vigjáték

Mélyen leszállított árak nyári ruhák és blousokban míg a készlet tart

BERBERI és GUMMI kabátok nagy választékban.
Kérem a címre figyelni!

Julius PLESZ Gyula

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetve!
Salát angol és francia mérték osztály.

eögnél Arad, központi női felöltő és ruhaáruháza Str. Col. Pipici 5. (Vörösmarthy-ucca), színház hátsó bejáratával szemben.

Közgazdaság.

Zürichben 2.35, Párisban
19.50 a lej.

Helyi valutaárak. (Julius 29.) Pénz: Márka 51, dollár 220, angol font 1060, francia frank 5, líra 7, cseh korona 6.30, magyar korona 325, dinár 3.60, schilling 31.20, svájci frank 41.50. Árú: Márka 52, dollár 222, angol font 1080, francia frank 5.50, líra 7.30, cseh korona 6.50, magyar korona 615, dinár 3.80, schilling 31.50, svájci frank 42.50. Kifizetések: Berlin 53.80, Amsterdam 90.85, Newyork 224.50, London 1099, Páris 5.55, Milánó 7.34, Prága 6.69, Budapest 315, Zágráb 4, Bécs 31.95, Zürich 43.70.

Zürichi tőzsdenyitás. (Julius 29.) Berlin 122.90.50, Amsterdam 207.60, Newyork 516.75, London 2513, Páris 12.35, Milánó 16.67.50, Prága 15.30, Budapest 72.30, Belgrád 9.11.25, Bucuresti 2.36.25, Varsó 52.50, Bécs 73.

Zürichi tőzsdézárás. (Julius 29.) Berlin 123, Amsterdam 207.70, Newyork 516.80, London 2513.50, Páris 12.67, Milánó 16.65, Prága 15.30.50, Budapest 72.30, Belgrád 9.10, Bucuresti 2.35, Varsó 56.50, Bécs 73.10.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Julius 29.) Kifizetések: Páris 5.40, Berlin 53.80, London 1095, Newyork 225, Milánó 7.15, Zürich 43.65, Bécs 31.80, Prága 6.65, Budapest 31.70. Valuták: Napoleon 880, márka 53, leva 1.62, török líra 1.15, angol font 1085, francia frank 5.90, svájci frank 43.50, líra 7.40, drachma 2.60, dinár 3.85, dollár 224.50, lengyel zloty 18, schilling 32, magyar korona 32, cseh korona 6.70.

= Szántásbemutató. Az előnyösen ismert Cormick traktorok szántáspróbái július hó 31-én és augusztus 1-én tartatnak meg Arad-Gáiban a Neuman-gyárral szemben levő buzáki gazdaságban. A jelzett két napon a szántógépek reggeltől estig üzemben lesznek. Megtekintés díjtalan. Bővebb felvilágosítások: „Mezőgazdák” Arad, Str. M. Stanescu (Verböczi-u.) 2.

= A Nemzeti Bank kimutatása. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bank kimutatása a folyó év második negyedéről az alábbi adatokat tünteti fel: A vagyon tételek: Ércfeleget 7 milliárd 4 és fél millió, aranypénzek 126 ezer, aranyrudak 14 ezer, arany letétben 428 ezer, váltó 755 ezer, kincstári bonnók 5 milliárd 880 millió, leszámított váltótárca 58 milliárd 439 millió, előlegek a néhbancok és szövetkezetek központjának egy milliárd 438 millió, kölcsön a mezőgazdák és iparosok házána 166 és fél millió, előlegek állampapírokra 567 millió. Államköltésnök: a pénzegység egységesítésére 7 milliárd 20 millió, kincstári célokra 3 milliárd 653 millió. A teher tételek: forgalomban levő bankjegyek: 2 milliárd 971 millió, folyószámlák, vevények 167 millió, a pénzügyminiszterium alapja a Nemzeti Banknál fennálló adósság törlesztésére 810 ezer lej. A többi számla jórészt változatlan.

= Emelik a szállítási tarifákat. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága már elkészítette az új szállítási tarifák tervezetét. Hír szerint az új tarifaszabályzat évi 14 millió jövedelmet biztosít.

HA LAPUNK részére közölni valója van, telefonon is bemondhatja.
TELEFON SZÁM 151.

Az aradi Urániában

Nizza királynője.

(Első csók.)

Főszereplő:

Georges Vaultier.

Az előadások 6, 8 és 10 órákor kezdődnek.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

2 rovat alatt kösültekért nem vállalunk felelősséget

Varga András és neje szül. Ringeiszen Luiza mélyszégyes fájdalomtól megtörtén, de a jó Isten szent akarataiban meggyógyodva mint szerető szülei, Etelka, Aladár, Kató, imádásig szerető testvérei, a maguk, úgy az előírtak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen drága jó gyermek, aranyos, jó testvér, sógor, unokaöccs és unokatestvér

Varga Nagy Gyula

egyetemi hallgató

f. évi július hó 29-én, d. u. 1 óra-kor életének 27-ik évében váratlan rövid szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 31-én délután fél 5 órákor fornak a Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. számú gyászaházból az ev. ref. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Tied a nyugalom, miénk a mély-séges fájdalom!

Arad, 1926. július hó 29.

Özv. Jakab Mórni szül. Ringeiszen Erzsébet, Kövessy Odón és neje szül. Gözsi Anna, özv. dr. Varga Antalné szül. Varga Nagy Johanna, özv. Gözsi Odónné szül. Pekkel Mária nagynénik és nagybácsi. Hovits Szilárdné szül. Varga Ilona, Varga Jenő, ifj. Kinn Emil unokatestvérei. Id. Kinn Emil, Varga Nagy Aladárné szül. Hum Franciska sógor és sógornő.

Varga Imre utódai: „Szent Margit” első temetőkezési intézete. Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 13.

▲▲▲▲▲ Vicchen ▲▲▲▲▲

„A ROKA” vezet.

HEGYALJAI

3 szobás verandás URI NYARALÓ berendezéssel, kolna, prés ház és felszereléssel. 1 kat. holdas jól termő SZŐLŐVEL, fűtővonalon, villanyos vasut mentén téli lakásra is alkalmas 320.000 lejért ELADÓ. — Megbizott:

Győrffy „Mures”-irodája Arad, Str. Unrei

Rossz villanyégők!

becserélése ráfizetéssel, garantált gyári utógőre, törött üveg és porcellán tárgyak szakszerű ragasztása, képkeretezést és ablaküvegezést olcsón vállalok. SCHWARZ üveges Aradon, a zsidó-templom mellett. 1811

Nagyforgalmu étterem

a centrumban, gyönyörű felszerelés és berendezéssel együtt, 10 éves átruházható bekebelezett szerződéssel, évi 30 ezer lej bér mellett, 350.000 lejért eladó vagy bérbeadó. 16148

Kizárólagos megbízott:

Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Eladó

a Strada Cuza Voda (Halász-u.) 10. számú, 6 lakásos jól jövedelmező bérház

átadható 8 szobás lakással. 4359

Cím: Banca Poporala Aradului.

Berán Béla

férfi fehérnemű vállalata Arad, Str. Greceanu (Perényi-ucca No. 5.)

Ajánlom legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig minden

férfi fehérneműt. Elsőrendű munka. GYARI ÁRAK!

Adómentes uri magánház

P. Catedralei (Tökölly-tér) közelében NEGY SZOBÁS LAKÁSSAL, külön cselédlakkkal, kis kerttel, pincével családi okok miatt minden elfogadható árárt SÜRGŐSEN ELADÓ.

BOROSS-ügynökségét Arad, Str. Consistorului (volt Batthyány-u.) 9. sz. 4630

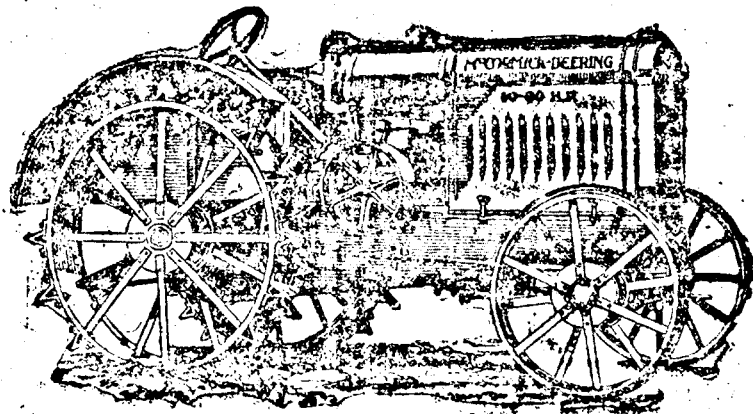
Magánházat

bárba keresek. Belváros, esetleg külváros részén is lehet, közvetítőjét díjazom. Ajánlatokat „Magánház” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába kérek

SZŐLŐ!

Eladó Gyorokon

az ev. ref. templomnál főföld a Szilvágyi-féle szőlő 3 nagyhold, 2 szoba, előszoba, konyha, veranda, külön présház, Bővebbet kint a szőlőben.

A „CORMICK”

TRAKTOROK

felülmulhatatlanok minőségben munka teljesítményben megbízhatóságban az üzem olcsóságában

Cormick traktorok szántásbemutatója július 31-én és augusztus 1-én Arad-Gáiban a Neuman-gyárral szemben levő buzáki gazdaságban, mindkét napon reggeltől estig.

Bővebbet:

18747

„Mezőgazdák”

Arad, Str. M. Stanescu 2. (Verböczi-ucca)

URODONAL

megszünteti a görcsös vesebántalmat.

Szélhűdés
Reuma
Köves képződések
Vércukorszacádés
Merevgörcs.

A feloldott húgysav
következtében a vese
rendes működését
segíti elő
az URODONAL.

Az URODONAL
kítisztítja a májat és
az izületeket, feloldja
a húgysavat, előse-
gíti az emésztést és
meggátolja az elhízást.

Chafelain laboratoriu-
mok 2 Bis Rue de
Valenciennes Paris.

Az Urodonal-al végzett desintoxicálás (vesefertőtlenítő) kúrának semmi visszahatása nincs, nem idéz elő rendellenességet, nem okoz lehangoltságot. Hatása azonban csak akkor tökéletes, ha ezen szer használata idején a beteg dietikus (hústalan) táplálékot és orvosa rendelésére Sinuberase-é gyümölcszeteket vesz magához. Ezzel egyidejűleg tartandó az Urodonal-kúra, amely az egyetlen hatásos gyógymód a húgysavak eltávolítására; a vért is alaposan megtisztítja és orálisan az emésztést elősegíti. — Az „URODONAL“ az egyedüli szer, amely a savak képződését meggátolja.

Dr. I. DAREOT a párisi orvosi egyetem rektora. —: Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.
Romániai vezérképviselő: „STANDARD DROGERIA“ 2. Str. Zorilor Bucuresti.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjt szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés az hétköznap 4 lej — havi, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kivált azokat a felhívásokat kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A hirdetésnél feltüntetni magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés sügéget, amelyik tartalmánál fogva eredetileg nem közzétehető, azt minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesbítése. * * * * * Hirdetéseket telefonon úján is feladhatók, telefon szám: 181. * * * * *

Alkalmazás.
ÜGYNÖKÖK, nők, férfiak magas fizetéssel felvétetnek. Braun, Arad, Calea Banatului 3. 4593

„HIGIENA“ vegytisztító intézet Craiova keres festőszegédet, vegytisztítókat és vasalókat, továbbá keres megvételre 1—5—2 m. centrifugális vasalógépet (Waltzenbügelmaschin) „Coroana“ Tűkőrgyár Craiova keres tükröröntő szakmunkást. Ajánlatok direkt „Higiena“ Craiova küldendők. 10366

SZAKÁCSNÉT keresek. Somogyi, Arad, Földes-patika épület II. emelet. 4625

ÜGYES kifutó felvétetik. Jelentkezhetni Agronomul Általános Biztosító Rt.-nél. 4627

TÖBB évi gyakorlattal bíró fűszer- és eszemege kereskedő segéd állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4626

GAZDASSZONYNAK ajánlkozom, vidékre is megyek. Arad, Str. Brațianu (Wetzer) 13. Baranyainé. 4624

GYAKORNOK, 14—15 éves fiú 3—4 középiskolával felvétetik. Jelentkezés szülővel 9—10 óra között Czukor fatelep, üzlethezjárás szemből. 4628

PÉNYKÉPESZTANULÓ, vagy tanulóleány fizetéssel felvétetik. Curticean, Arad, Calea Saguna 90. 15248

ÉGY mindenes takarítónőt és egy minelene gazdasszonyt felveszek elsőjére. Lovasberényi, volt Magyar Király vendéglő. 10366

DÉPRÁSBAN, gyorsírásban, könyvelésben lártas, német, román és magyar nyelvet tökéletesen beszélő bécsi nő bármilyen irodai állást vállal. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4632

KIFUTÓ LEÁNY azonnal felvétetik Arad, Str. Consistorului 12. I. em. felirat hátul az udvarban. 600

Lakás.
BELVÁROSI kettőszobás modern lakás átadó. Borossnál Arad, Str. Consistorului 9. sz. 4631

Üveg-, porcellán, zománczott edények, befőttes üvegek bármely „GLORIA“ üzletben, Arad Piața Pestelui (Halmennyiségben legolcsóbban „GLORIA“ üzletben, tér) 13. és Damjanich-u. 11.

Kézimunka
rajzolja, kezdve és készen Gebelnek, Smirnák. Fügünyök, Agytakarók. Mindennemű Kézimunka anyagok nagy választékban. Smirna nyírás, montirozás. Arad, Str. Col. Pirel No. 1. Előrajzolás. Harisnyák szolid árakban. Színház mögött 7416

SOLINGENI „Patria“ és STEYR „Waffennrad“ kerékpárok
kedvező feltétellek mellett kaphatók
HAMMER VILMOS
műszerész
Arad, Piața Avram Iancu 5—6.
Motorgummi minden méretben raktáron.

Csipekbedolgozás „ELLA“ kézimunka műteremben Aradon, Strada Mărășești (Kossuth-uca) 4. szám.
(endlítés) méterszáma a leg-
szabban és legolcsóbban közül:

Ritka alkalmi ház eladás!

Belváros csendes uccájában 2 lakásu magánház 2 két szoba fürdőszobás lakással, parkirozott udvarral, gyümölcsös kerttel 700.000 lejért eladó. Belvárosban egy 4 szobás villaszerű magánház és egy 3 szobás, fürdőszobás magánház. parkirozott udvar, pince, mosókonyha, villany, vízvezetékkel. Központban 3 szoba, fürdőszobás magánház szeptember 1-én elfoglalható lakással. Központban földszintes bérház, elfoglalható 3 szobás, fürdőszobás lakással. Üzletes sarok bérház 5 egy szobás lakással, 2 üzlethelyiséggel, hozzá 2 szoba, fürdőszobás lakással, 110.000 lej évi jövedelemmel. Belvárosban emeletes magánház, egy 4 szobás és egy 3 szobás, fürdőszobás lakással sürgősen eladók. — Megbizott:
GEIER FERENC ingatlanforgalmi irodája Arad, Piața Avram Iancu No. 21. (Színházzal szembe az udvarban.) 16756

Vétel és eladás.

BENZ automobil üzemképes állapotban 18—24 HP. 6 üléses eladó. Gáspár, Arad, Str. Horia 2. 4615

KERESZTHUROS piano Koch Korszelt kitért állapotban eladó. Szántaynál, Arad, Str. Dorobantilor 76—78. (Urbán Iván-uca.) 4635

EZÜSTÖT, pianót, zongorákat, szőnyegeket magas árban veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota, Antik butorok részletre kaphatók. 2601

14 ÉVES FIUNAK télikabát, rövid fűző nadrágok, függönyök, plüsch asztalterítők, scheslonterítők, díszágygarnitúrák, festmények, perzsa- és gyári szőnyegek, fali szőnyeg, amerikai rollós írtáskék, különböző szobaberendezések, könyvszekrények, bőrfotelek, intarziás szalon antik butordarabok, utazókiosár, villanylámpák, gyermekkoscsik, tükrök, dísztárgyak, zongora, rézmosdó, stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. e. jobb. 1000

MOTOROK: gyárilag javított, kifogástalan karban, azonnal szállíthatók 80 HP. Benz gyártmányú szivógázmotor, 55 HP. Koch gyártmányú szivógázmotor, 50 HP. Langen és Wolf gyártmányú szivógázmotor, 30 HP. Skoda gyártmányú szivógázmotor, 30 HP. Corona gyártmányú kétütemű nyersolajmotor, 16 HP. Grossley gyártmányú benzínmotor. GÖZGÉPEK: 70 HP. compand condensatoros, Podvintez és Heissler gyártmányú félstabil, 40 HP. Máv. gyártmányú, magas nyomású félstabil, 35 HP. Wolf gyártmányú compand félstabil. MALMI GÉPEK: 2 drb. Ganz hengerekkel, dupla hengerekkel 600×290 mérettel, 2 drb. nagy teljesítményű Schekk-féle lisztkeverő, 1 drb. síkszita, 2 drb. Radialszita, 1 drb. tarár, 1 darab Rebdtabel, 1 drb. egyjáratu 36" malom, 1 drb. kétjáratu 36" malom. Érdeklődőknek készséggel szolgálunk árajánlattal. FRIEDRICH TEST-VEREK gépgyára, Timișoara. 4483

ANTIK BUTOROKAT, különböző szobaberendezéseket, egyes butordarabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyegeket, fehérneműket keresek sürgősen bizományba s azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

RÖVID keresztthuros zongora eladó. Arad, Str. Consistorului 9, ház mesternél. 4634

PERZSASZŐNYEGEK eladók „Jildiz“ szőnyegszövődében Arad, Str. Tache Ionescu 5. (Sárosi-uca.) 4633

Villanymotort

egy 0.3 vagy 0.5 lóerős kötfázisut

megvételre keresünk

Cím az Aradi Közlöny kiadójában.
Ingatlan.

ELADÓ jömeneteli gőzmalom, hatjáratu magánjáró cséplőgarnitúra 6 HP. csép léssel, 18 HP. Marschal lokomobil, 240 lámpás dinamó, Worthington gőzszivattyu, hidraulikus olajprés 1-es Farkasmalom Tárnova. 4567

Oktatás.

ROMÁN órákat adok. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4599

Ellátás.

POLGÁRISTALÁNYOK és jobb uriembernek teljes ellátást kaphatnak uricsaládoknál. Bővebbet „Victoria“ irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány) 32. 4603

Mentő szekrények

cséplőgépek- és gyári
üzemek részére
beszerezhetők
Dr. Földes gyógyszerárban
Arad. 4800